

NÄRPIÖ, NORRSKOGENS FÄBOBACKE

varhaismetallikautisen röykkiön
kaivaus
1987-1988

Mirja Miettinen

SISÄLLYS

JOHTOTIEDOT

JOHDANTO

KAIVAUSALUE

KAIVAUS

YHTEENVETO RÖYKKIÖN TUTKIMUKSESTA

RÖYKKIÖN AJOITUS

YMPÄRISTÖN TUTKIMUKSET

KOEKUOPAT

NEGATIIVILUETTELO

DIALUETTELO

KARTAT

VAATUUS Pöytäkirja

VALOKUVAT

NÄRPIÖ NORRSKOGENS FÄBOBACKE

koekaivaus röykkiöryhmän alueella 1987-1988

JOHTOTIEDOT

kunta:NÄRPIÖ
kylä :Näsby
tila :Rno 8:53,8:38
om.

pk 1241 05 NÄRPES
x= 6940 00,y= 516 70,z= 25/kp 25.19

löydöt:KM 2455⁸:1-10₂ luuta,hiiltä
tutkittu ala n 120 m²

aiemmat tutkimukset:-

kertomukseen liittyvät kuvat:

diat 17284-17301 ,luettelo s 12

negatiivit 77153-77218,luettelo s 10

karttaliitteet,14- luettelo s 13

avvagningsprotokoll 24.8.1987/Gösta Bonde 1.23-24

JOHDANTO

V 1986 Närpes Hembygdsförening rf. ilmoitti museovirastoon useista ennestään tuntemattomista röykkiöistä ja röykkiöryhmisistä. Yhdistyksen toivomuksena oli että mahdollisimman moni paikoista tarkastettaisiin museoviraston toimesta ja jollain niistä suoritettaisiin kaivauksia; edellisistä Närpiössä suoritetuista arkeologisista kaivauksista oli kulunut kymmenkunta vuotta (V. 1977 Väster Yttermarkin Furueidessä tutkittiin röykkiöpohja, Arja Nissisen johdolla).

Yhdistyksen luvattua järjestää loppukesäksi 1987 viikon ajaksi talkootyövoimaa Närpiön kansalaisopiston kurssin osaanottajista, päätettiin koekaivaus tehdä 1987 kurssimuotoisena ajalla 24-28.8.87. Kaivauksenjohtajana oli allekirjoittanut ja päivittäinen osanottajien lukumäärä vaihteli 7-28 henkilön välillä.

Närpiöläisten kohteeksi valitseman ja etukäteen osaksi raivaaman sekä päälinjoille paaluttaman röykkiön osoittauduttua oletettua paljon laajemmaksi (läpimitaksi harrastajat olivat arvioineet n 5 m), sekä lyhyen kaivausajan ja kohteen luonteeseen nähden suuren osanottajamäärän vuoksi päätettiin tutkimuksia jatkaa seuraavana vuonna sillä edellytyksellä, että kaivauksenjohtajalla olisi apunaan kartanpiirtäjä, joka huolehtisi myös osasta jälkitöitä.

Närpes hembygdsförening sekä Närpes medborgarinstitut järjestivätkin v 1988 vastaavanlaisen, nyt kahden viikon mittaisen kurssin, jonka puitteissa tutkimuksia jatkettiin ajalla 19-30.9.88. Piirtäjänä toimi Huk Hanna Nevanlinna, osanottajia oli n 6-15, keskimäärin n 8-9 henkeä.

Yleiskartaksi oli Närpes Hembygdsförening laatinut v. 1987 peruskarttapohjaa 1:10 000 käyttäen mittakaavassa 1:1250 olevan kartan, jolle Fäbobackenin mäen todetut röykkiöt yhdistyksen jäsenten toimesta merkittiin. V. 1988 reuna-alueilla, etenkin lännessä ja lounaassa todettiin aluetta kierreltäessä jonkin verran lisää röykkiöitä; kartta ei siis ole aivan kattava. Kartoitus-työtä johti rakennusmestari Werner Brännäs Övermarkista ja työ oli tehty ennen 1987 kaivausta.

Kiintopisteen korkeuden siirsivät närpiöläiset myös omatoimisesti tiemestari Gösta Bonden johdolla. Vaaituspöytäkirja liitteenä.

KAIVAUSALUE

Norrskogenin Fäbobacke/Fäbodbacken sijaitsee nykyisen Närpiön kunnan (vanha Närpiön pitäjä) pohjoisosassa, Närpiönjokilaakson länsipuolella, Västra Yttermark-Norrnäs maantien pohjoispuolella, maantieltä pohjoiseen haarautuvan Norrskogenin kaatopaikan ohi vievän metsätien varrella. Paikalta on n 8 km länteen merenrannalle Norrnäsin Verkaniin. Närpiön keskustaan on paikalta matkaa n 10 km (etelään), Vaasaan n 60 km (pohjoiskoilliseen) ja Kristiinankaupunkiin n 35 km (etelään).

Norrskogen on Väster Yttermarkin länsiosassa oleva laajempi metsäinen alue, josta osia kuuluu eri kyliin, mm Näsbyhyn, Väster Yttermarkiin ja Nämpnäsiin. Norrskogenin pohjoisosassa on Kompassbergetin ylänköalue, johon kuuluu mm kalliolla olevia komeita

pronssikautistyyppisiä röykkiöitä (SKL 37-39).

Fäbobacken on laaja, laakea moreenikumpare tai mäki etelään ja länteen viettävän laajemman ylängön kärjessä n 20-25 m ymp. Röykkiöitä Närpes hembygdsförening oli todennut tällä maella n 300 x 150 m laajalla alueella; 1988 todetut vielä laajentavat aluetta jonkinverran. Röykkiöitä on yhdistyksen laskujen mukaan ainakin 90; 1988 todettujen kanssa n 120. Tarkkaa lukumäärää ei ole laskettu.

Alueella on valtaosalta arviolta kymmen-viisitoistavuotista harvahaikoja mäntytaimikkoa, jonkinverran koivua ja yksittäisiä kuusia. Reunoilla on tiheämpää lehtipuustoa ja pohjois-luoteiskulmassa Frattlidenin viljelysaukean lähellä myös lehtipuuvesaikkoa. Maastossa on paikoin runsas ruohokasvullisuus. Röykkiöt ovat ruohikon tai varpukasvillisuuden kokonaan peittämiä useissa tapauksissa, koska ne ovat yleensä matalia. Muutamia isompien maakivien viereen tai parin kiven väliin koottujskin on.

Röykkiöiden koko on näillä korkeuksilla tavallinen, läpimitta keskimäärin 2-3 m, harvoin yli 4 m. Muoto on pyöreä, joskus suorakulmaiselta vaikuttava tai soikea; muodosta on yleensä vaikea tehdä päätelmiä runsaan kasvillisuuden vuoksi. Röykkiöt ovat matalia, useat maanpinnasta vain hiukan kohoavia, pääosa lähes maantasaaisia. Muutamia poikkeuksiakin on. Koekaivauksen kohteeksi valittu röykkiö -oikeammin sen korkein keskisoa -erottui selvästi ennen kaivausta -ja närpiöläisten mukaan myös ennen raivausta -maastosta. Samoin alueen lounaislaidalla on pari keskimääräistä korkeampaa röykkiötä.

Fäbobackenilla on ollut mäen koillisreunalla karjamajoja -ehkä vielä tämän vuosisadan alkupuolella. Maatuneita rakennusten multapenkkejä erottuu ruohikossa yleiskartalle 1:10 000 merkityllä alueella lähellä tietä.

Närpes Hembygdsföreningillä ei ollut tietoa alueen mahdollisesta viljelykäytöstä. Karjamajatalouden sekä maaperän ladun - hiesu-moreenia, hiekkaa - huomioon ottaen, ainakin jonkinlaista pienimuotoista viljelyä on voitu harjoittaa karjamajojen lähellä. Myös koekaivaukset viittaavat paikoin tähän mahdollisuuteen.

KAIVAUS

V 1987 aloitettiin tutkimus raivaamalla röykkiön ympäristöä lisää - päällinen oli suureksi osaksi jo raivattu etukäteen. Paalutettujen päälinjojen A-B ja sitä leikkaavan E-F linjan lisäksi tehtiin röykkiön päihin poikkilinjat C-D ja G-H, jotka vaaittiin ja vaaitusten perusteella piirrettiin pintaprofiilit.

Tämän jälkeen poistettiin röykkiön itäpäästä poikkilinjalle C-D saakka turve ja osa kasvillisuutta, jolloin paljastui lähes täysin punaisten hiekkakivilaattojen peittämä röykkiön pinta. Hiekkakiviä oli näkyvissä ennen kaivausta siellä täällä pintakasvillisuudenkin joukossa, erityisesti kohdissa, missä turve oli rikkoutunut tai puuttui. Pintakivet jatkuivat myös reunojen yli, osaksi ehkä pinnalta "valuneina", mutta osaksi varmasti myös reunakiveyksen ulkopuolelle ladottuina. Erityisesti sektorissa A-D oli runsaasti hiekkakivilaakoja, myös silpuksi särkyneenä (metsäkoneiden rikkomina?) isojen reunakivien ulkopuolella. Pintakivet purettiin ja sijoitettiin erikseen entistämistä varten.

Seuraavaassa kivikerroksessa, joka oli pääosaksi pieniä tai pie-nehköjä vierinkiviä ja vain yksittäisiä hiekkakiviä, erottui reunoilla joitain isoja kiviä, osaksi ilmeisiä maakiviä, joita oli käytetty hyväksi reunan rakentamisessa. Röykkiön itä/koillispuoleen

reunassa oli todettavissa kaksinkertainen, suurista kivistä tehty, harva reunakehä, jonka sisäpuolella oli 2-4 kerrosta pienekköjä kiviä siten, että täyte kivetyt ylempänä olivat pienempiä ja lähempänä pohjaa isompia. Pohjamaa kivien alla oli paikoin hiukan värjäätynyttä, selvimmin reunakehien välissä. Pohjamaassa oli paikoin pieniä hiilenkappaleita. Mitään löytöjä ei tavattu. V 1987 poistettiin turvetta myös muodostelman länsi/lounaisosasta tarkoituksella selvittää röykkiön raja sillä suunnalla. Myös tässä päässä oli todettavissa turpeessa ja sen alla hiekkakiviä, vähemmän aivan äärimmäisessä länsipäässä, keskemällä enemmän.

N 3 m länsireunasta oli heti turpeen alla hiekkakivistä ladottua seinämää, joka erottui kannon vierellä matalana portaana (ks profiilikartta). Hiekkakivilaa't sijaitsivat viistosti röykkiön keskustaa kohti painuneina arviolta n 2-3 m pituudelta. Hiekkakivilatomus näytti olevan vierinkivilatomuksen päällä. Koska mahdollisuuksia röykkiön tutkimiseen kokonaan v. 1987 ei ollut, peitettiin osaksi kuorittu länsipää muovilla ja turpeilla; sensijaan pohjaan saakka kaivettu kloillispää entistettiin siten, että tutkimattoman ja tutkitun alueen rajaksi pantiin muovi, reunakivien sisäpuolelle ladottiin täyte kivetyt ja pinnalle hiekkakivet.

V 1988 jatkettiin tutkimuksia siten, että aluksi raivattiin koko röykkiön ympäristö runsaan 2 m alueelta pintamaasta ja kaivettiin n 10-15 cm syvyydelle. Maa oli kivistä moreenia, paikoin hiesumoreenia; kiistattomia merkkejä ihmisen muinaisesta toiminnasta ympäröivässä maaperässä ei havaittu. Monet eri-ikäiset kannot ja viimeksi metsänuudistus ja sen yhteydessä tehty alueen äestys olivat rikkoneet ja kääntäneet maata sekä röykkiön ympärillä että rikkoneet röykkiön reunoja. Raskaiden metsäkoneiden jäljet röykkiön päällä näkyivät kaivettaessa eri tavoin, kuten seuraavasta selviää.

Röykkiön pintakiveyksen poistamista jatkettiin edellisena vuonna tutkitun koillispään viereltä lähtien linjalta C-D lounaaseen; länsipää ja siellä todetun hiekkakivilatomuksen ympäristö puhdistettiin pintamaasta ja karikkeesta. Hiekkakiviseinäman vieressä voitiin todeta toinen, samansuuntainen, vieläkin pahemmin hajonnut seinämä. Yhdessä ne ovat muodostaneet runsaat 2 m pitkän ja alkuaan runsaan metrin leveän, suorakaiteen muotoisen latomuksen. Isot metsäkoneet olivat ajaessaan röykkiön yli rikkoneet mm juuri länsipäätä pahoin; röykkiön pinnalla erottui kahden suuren pyörän jättämät leveät painumat poikkilinjojen H-G vaiheilla. Niiden kohdalla, luoteisreunalla oli röykkiön reuna pahasti hajalla.

Hiekkakivilatomuksesta tehtiin pintakiveyksestä tasokartta parhaiten säilyneeltä osalta; lisäksi se kuvattiin. Lopuksi myös latomuksen hiekkakivet, jotka olivat osaksi samalla tasolla muiden pinnan hiekkakivien kanssa, osaksi hiukan niiden yläpuolella, poistettiin keskilinjalle F-E saakka. Keskelle röykkiötä jätettiin korkeimmalle kohdalle poikkilinjan F-E suuntainen n 50 cm leveä profiilikaista, joka purettiin viimeksi.

Röykkiön alemmat kivikerrokset muodostuivat vierinkivistä, jotka -kuten 1987 tutkitussa koillispäässä -olivat ylempänä pienempiä, n 10-20 cm läpimittaisia, alempana suurempia, n. 20-40 cm halkaisijaltaan. Pohjatasossa oli paikoin hyvin isoja, ilmeisesti maakiviä. Selviä rakenteita ei todettu, mutta pohjatasossa erottui katkelmallisia kivrivejä. Reunakehä tai kehiä on ollut siten koillispäässä todetujen ohella mahdollisesti myös lounaispäässä (suorakulmainen?), ja ehkä myös pitkillä sivuilla.

Hiekkakivilatomus on muodostanut runsaasti ihmisenmittaisen

tarhan/kehän. Sen alla oli verrattain tasakokoisista vierinkivistä rakennettu pitkänomainen kiveys, joka muodosti tarhan pohjan. Vierinkivikerroksia oli 4-5. Sen päältä, viistoon painuneiden seinämien hiekkakivien alta ja siten tarhan keskeltä, kaakkoispäästä, löytyi kaksi luukatkelmää. Osteologi Tarja Formiston suullisen tiedonannon mukaan ne ovat ihmisen reisiluuta.

Röykkiön keskeltä, korkeimmalta kohdalta, tuli yllättäen esiin laaja kallio, joka rakennettaessa oli jätetty röykkiön sisään, ja josta mitään ei ollut näkyvässä ennen kiveyksen purkamista. Keskellä oli kallion päällä kivikerroksia vain 1-2. Kallion lounaissivu muodosti matalan portaan, jonka alapuolella oli kiveyksen joukossa ja alla laajahkolla alueella likamaata, hiiltä ja hiukan palaneita luusiruja. Mitään esinelöytöjä ei tavattu. Pohjamaata tarkastettiin myös metallinilmaisimella. Sen todettiin kuitenkin herkästi reagoivan myös paikan ilmeisen rautapi-toiseen kallioon ja kiviin.

Poikkilinjojen F-E ja D-C välisellä alueella oli pintakivinä samoin hiekkakiviä, niiden alla n 10-20 cm läpimittaisia vierinkiviä ja alinna suurempia kiviä, osaksi maakiviä. Luoteisreunalla pohjakivet muodostivat kallion vierellä paikoin 5-6 kivikerroksen vahvuista ladelmaa, joka mahdollisesti oli tarkoitettu seinämäksi, röykkiön reunaksi, mutta joka vaikutti romahtaneelta. Pohjamaassa kivien lomassa oli hiukan hiiltä muutamin paikoin ja hiukan rajoiltaan epämääräisiä likamaalaikkuja. Mitään löytöjä ei myöskään tältä alueelta tavattu.

YHTEENVETO RÖYKKIÖN TUTKIMUKSESTA

Kohteena oli 15 x 8 m kokoinen matala röykkiö, joka oli turpeen, sammalen, vesaikon ja useiden kantojen peittämä. Lisäksi metsänuudistus ja metsäkoneiden liikkuminen alueella olivat rikkoneet sekä röykkiötä että ympäröivää maastoa. Ennen tutkimusta röykkiön rajoja ei voitu määrittää. Röykkiötä ei olisi valittu lainkaan tämän tyyppisen harrastajakurssin tutkimuskohteeksi, jos sen koko laajuus olisi ollut selvillä ennen tutkimuksia. Vasta ensimmäisen kaivausvaiheen kuluessa selvisi, että läpimitaltaan n 5 metriseksi arveltu röykkiö olikin 15 m pituinen ja 8-9 m leveä. Röykkiön pinta oli lähes kokonaan punaisten hiekkakivilaattojen peitossa. Vähiten nitä oli aivan äärimmäisessä lounaispäässä. Luoteis ja koillispäissä hiekkakiviä oli myös selvästi reunakivien ulkopuolella, sinne aikanaan sijoitettuina. On mahdollista, että pystyt reunat ovat myös olleet hiekkakivillä päällystettyjä?

Röykkiössä ei voitu havait yhtenäistä rakennetta. Pohjatasossa oli useampia hajanaisia isojen kivien muodostamia rivikatkelmia; koillispäässä oli kaksinkertaista, hyvin siojen kivien muodostamaa reunakehää, joka kuitenkin ei jatkunut selvästi. Mahdollisesti luoteisreunan "kiviseinä" poikkilinjan D-C vaiheilla, sekä hyvin hajanaiset kivrivien tapaisen jäänteet saman linjan C -päässä, siis röykkiön kaakkoisreunalla ovat ehkä reunakehän tai vastaavan rakenteen osia.

Lounaispäässä oli pintakiveyksessä hiekkakivilaatoista rakennettu latomus, runsaat 2 m pitkä, suorakulmainen, NW-SE suuntaisen tarha tai kehä, jossa hiekkakivilaakoja oli ainakin 5-7 päällekkäisessä kerroksessa. Tarhan seinämät olivat myöhemmin kaatuneet kallistuneet (ks valokuvat) ja etenkin koillisseinä oli

vaurioitunut melkein tunnistamattomaksi .

Hiekkakiviseinämät oli tehty vierinkiville, jotka muodostivat tarhan muotoisen ja kokoisen latomuksen røykkiökiveyksessä. Hiekkakivien alla, vierinkivialustalla oli kaksi ihmisen reisi-luun (palanutta??) katkelmaa. Muuten tarha oli löydötön.

Tarhan sijainti "ylhäällä" røykkiössä, erillisen kivilatomuksen muodostaessa arkun pohjan ja pinnan ollessa røykkiön hiekkakivisen pintakiveyksen tasolla tai hiukan sitä korkeammalla antaa aiheen pitää tarhaa ja siihen tehtyä hautausta muuta røykkiötä nuorempana .

Røykkiön korkein kohta sisälsi laajan laakean kallion, joka oli taitavasti kätkeyty kivien alle niin ettei siitä näkynyt mitään ennen kaivausta. Røykkiö on mahdollisesti syntynyt useamman rakennusvaiheen tuloksena. Vaiheiden ikäjärjestystä on mahdotonta tietää, koska mitään ajoittavaa ei löytynyt. Mahdollisesti polttamatta hautaamiseen viittaavat likamaaläiskät koillisosassa røykkiötä. Sensijaan vähälukuiset palaneet luusirut kallion länsipuolella keskellä røykkiötä voinevat kuulua vain polttohautaukseen/tai ruumishautauksen poltettuihin hauta-antimiin? Joka tapauksessa palaneet luut olivat røykkiön pohjalla, tarha niihin nähden huomattavasti ylempänä . Mahdollisesti hautauksia on ollut useita ja røykkiö edustaisi siten pronssikaudelta tunnettua perinnettä, jossa primaarihaudan ympärille syntyy lopulta laaja, eri-ikäisiä yksittäishautauksia käsittävä "sukuhauta".

RÖYKKIÖN AJOITUS

Löytöjen ja hiiliajoituksen puutteessa røykkiön ainoiksi ajoitusperusteiksi jäävät toisaalta rannansiirtymisajoitus korkeuden perusteella, sekä røykkiöntyyppi ja sen ajoitettavat vasti-
neet.

Røykkiön alareuna luoteessa on 23,50 m ymp. Tarkasteltaessa lähialueen topografiaa voi todeta, että 20-21 m korkeus muodostaa rakentamista ajatellen varhaisimman mahdollisen rannankorkeuden. Ajallisesti kysymys on lähinnä ajanlaskun taitteesta, tai sen jälkeisenstä 1.vuosisadasta.

Røykkiölle on useita vastineita Pohjanlahden rannikolta. Pohjanmaan tutkittuja on käsitelty yleiskatsauksenomaisesti äskettäin mm julkaisussa BOTTNISK KONTAKT IV/1988, (M.Miettinen, 1988. Den österbottniska kustbosättningen under tidig metallålder). Tutkituista, hiekkakivilaatoihin peitettyistä røykkiöistä osa ajoittuu jo esiroomalaiseen aikaan, sekä löytöjensä että korkeusasemansa puolesta, osa ajanlaskun taitteeseen ja jotkut lähinnä 1.vuosisadalle.

Esiroomalainen ajoitus on Fäböbackenin røykkiön kohdalla suljettava pois paikan korkusaseman perusteella. Todennäköisimmäksi ajoitukseksi tulee siten roomalaisen rautakauden alku.

YMPÄRISTÖN TUTKIMUKSET

V 1987 tutkittiin alueella myös toinen, pieni røykkiö n 25 m kaakkoon suuresta røykkiöstä. Se oli matala, mitoiltaan 3,40 x 2,50 m. Røykkiön pinnalla oli pieniä, jopa aivan pikkukiviäkin, pohjalla ja reunoilla hiukan isompia. Keskellä oli n 50 x 60 cm kokoinen matala kuoppa. Alinna moreenissa oli muutama isohko maa-kivi, joiden väliin røykkiö oli kasattu. Kivien, joita oli 1-3 kerrosta, alla oli osaksi nokinen ja maaton turve ja moreeni. Røykkiön pohjakivien joukosta, pohjamaasta löytyi pari pientä la-

sinpalaa, selvästi myöhäisiä.
 Röykkiössä ei ollut rakennetta.
 Sateen ja ajanpuuteen vuoksi ei röykkiöstä tehty karttaa; sensijaan se kuvattiin perusteellisesti.
 Kivien sijainti maatumeneen turpeen päällä, kivien varsin vaihteleva koko ja rakenteettomuus, sekä lasinpalat antavat aiheen olettaa kysymyksessä olevan raivaus- tai viljelyröykkiön.
 Alueen muita röykkiöitä ei tutkittu. Kuitenkin pintahavaintojen perusteella osa matalista röykkiöistä, joissa näkyvissä on varsin pieniäkin kiviä, lienee lähinnä viljelysröykkiöitä. Viljelyn ikä ei ole tiedossa.

KOEKUOPAT

Alueelle tehtiin molempina kaivauskesinä myös yksittäisiä koe-kuoppia. lapionpistoja, 1x1 m kuoppia ja pari 2x2 m suuruisia ruutua ison röykkiön lähelle.
 Alueella maan pintaa peittää lähes kaikkialla vahva ruohoturve tai sammal. Siinä oli useimmissa koe-kuopissa ja pistoissa hiiltä, paikoin runsaastikin, sen alla useimmissa kohdissa kellertävää ruskeanharmaata, noenkirjavaa maata, joka paikoin oli myös selvästi löyhää. Tämän kerroksen alla oli todettavissa paikoin ruskehtava rikastumiskerros, jossa oli nokilaikkuja. Jäljet olivat selvimmät alueen itä ja koillisosassa, jonne tosin myös useimmat koe-pistot tehtiin. Noki ja hiili, löyhä maa sekä varsinainen eheän huuhtoutumiskeroksen puuttuminen puhuvat viljelyn -mahdollisesti karjamajojen aikaisen puolesta.
 Toisaalta on mahdollista, että viljelyä alueella on voitu harjoittaa jo aikaisemminkin, jopa esihistoriallisella ajalla. Joka tapauksessa röykkiöistä osa on selviä hautoja, mm. punaisin hiekkakivin peitetyt.

Hki 8/1 1989

 Mirja Miettinen

NÄRPIÖ, Norrskogens Föboba[~]cke
 koekaivaus 1987-1988
 Mirja Miettinen

NEGATIIVILUETTELO

1987
 /kuvannut Mirja Miettinen

77153 röykkiö 2 S:sta
 77154 -"- SW:sta
 77155 -"- SE:sta
 77156 -"- SE:sta
 77157 -"- SE:sta
 77158 -"- E:sta
 77159 -"- E:sta
 77160 työkuva
 77161 -"-
 77162-
 77163 röykkiö 1, koillispään pohjakiviä, NE:sta
 77164-
 77166 -"- koillispää pohjaan kaivettuna, leikkaus C-D
 profiilissa
 77167 -"- lounaispään turpeen alta paljastunutta kiveys-
 tä, jossa runsaasti hiekkakivilaattoja
 77168-
 77169 -"- lounaispää pintaturve poistettuna, NE:sta, kes-
 keltä
 77170-
 77171 -"- koillispää, pinnan hiekkakivilaatat poistettu-
 na, kuva S:sta röykkiön keskeltä
 77172-
 77173 -"- koillispää, isojen kivien muodostamaa kaksin-
 kertaista sisäkehää, itäkulmaa
 77174 -"- koillispää, kaksinkertaista sisäkehää NEE:sta
 77175 -"- -"- pohjamaata tutkitaan, S:sta
 77176 -"- lounaispäässä turpeen alta paljastui hiekkaki-
 vistä ladottua, kaatunutta seinämää, kuva W:sta
 77177 -"- -"- -"- -"- kuvaSWW:sta
 77178 -"- lounaispäästä kuoritaan pintaturpeesta, huomaa
 kivilaatat poikkinarun kohdalla
 77179 -"- lounaispää, hiekkakivilaattoja pystyn keskilin-
 jan ja poikkilinjan kohdalla, kuva päältä
 77180 -"- koillispää, pohjaan kaivettuna, N:sta
 77181 -"- -"- -"- NNE:sta
 77182 -"- isojen kivien muod. kehiä ja pohjakiveystä,
 koillispäässä, itäreuna, kuva N:sta

v. 1988
 kuvannut Mirja Miettinen

77183-
 77189 -"- pintaturpeen poiston jälkeen. Röykkiön lounais-
 päästä poistettu myös pintakivet; männyn takaa
 hämmöttävä koillispää entistetty, kuva SE:sta,
 telineeltä

- 77190-
77193   --   röykkiön lounaispää pintakivien poiston jäl-
          keen,kuva SW:sta,työkuva
- 77194   --   pintakivien poistoa,E:sta
- 77195   --   röykkiö pohjoiskoillisesta
- 77196   --   yleiskuva koillisesta
- 77197-
77199   --   reunakiviä piirretään,täytekivet poistettu,ku-
          va N:sta,länsireuna
- 77200-
77201   --   reunakiviä piirretään,Etualalla linja D-C(muovi),NE:sta
- 77202-
77204   --   lounaispää NNE:sta
- 77205-
77207   --   reunakiviä piirretään,luoteisreunalla,alareu-
          nassa linja D-C(muovi),kuva NNE:sta
- 77208-
77209   --   lounaispäätä kaivetaan ja piirretään,kuva
          SE:sta yläviistosta telineeltä
- 77210-
77211   --   lounaispääty pohjatasossa,SE.sta
- 77212-
77213   --   röykkiö entistettynä,SW:sta
- 77214   v 1987 tutkittu röykkiö 2
- 77215   sama   SE.sta
- 77216   Fäböbackenin matalia röykkiöitä
- 77217   --   --
- 77218   --   --
- 78527   röykkiö 1,lounaispään luoteispuolta(sektori B-H)puhdis-
          tetaan
          hiekkakivilaattojen kohdalta
- 78528   --   lounaispään hiekkakivilatomusta keskilinjan
          kohdalta,lounaasta esiin puhdistettuna
- 78529   --   hiekkakivilatomusta kaakkoissektorissa B-G,
          lounaasta
- 78530   --   lounaispäätä,keskivasemmalla poikkilinja G-H,
          oikealla poikkilinjaa E-F,vasemmalla päätty-
          paalu B
- 78531   --   hiekkakivilaattojen muod. latomusta,paasiark-
          kua,joka painunut keskeltä.Linjojen G-H ja B-A
          leikkauspisteessä,kuv.kaakosta
- 78532   --   --   --   --
- 78533   --   --   yksityiskohta edellisestä
- 78534   --   latomusta/paasiarkkua linjan G-H koillispuo-
          lolla,keskiosan painuma erottuu selvästi,kuva
          kaakosta
- 78535   --   latomus hiekkakivien poistamisen jälkeen,lui-
          den löytötaso,kuva kaakosta,linjan G-H koil-
          lisp.
- 78536   --   Röykkiön keskellä olevaa kalliota,poikkilinjan
          E-F kohdalta.Kannon alapuolelta likamaasta
          löytyi hiukan palanutta luuta.kuva länsilou-
          naasta
- 78537   --   paljastettua keskiosaa,linjojen E-F- ja C-D
          välillä,1987 tutkitun ja entistetyn osan raja-
          na linjalla C-D näkyvissä muovi,kuva etelälou-
          naasta
- 78538   --   entistetyn röykkiön keski- ja koillisosa,kuva
          etelälounaasta

Närpiö, Norrskogens Fäbobacke

Röykkiön kaivaus 1987, 1988

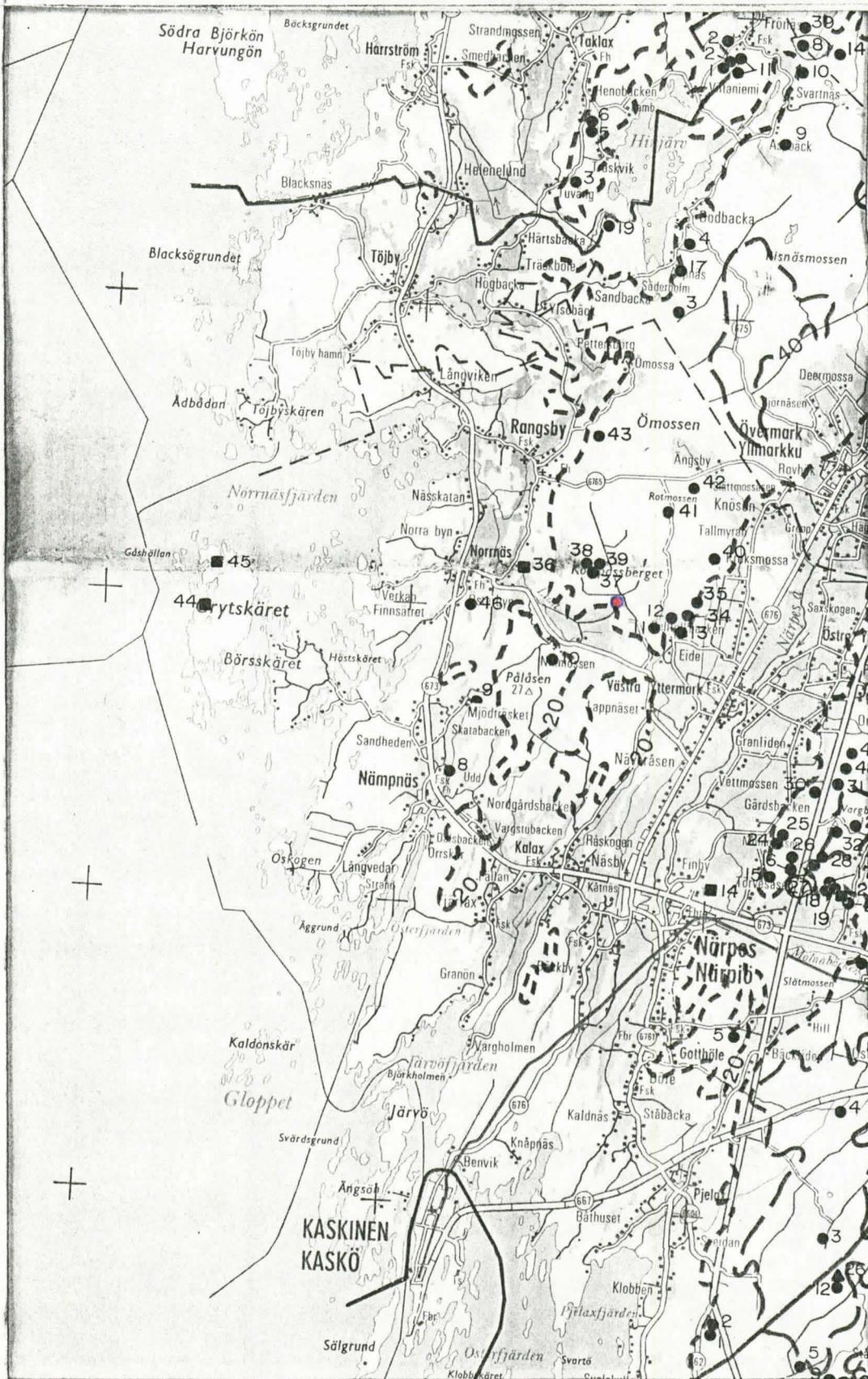
DIALUETTELO

17284	röykkiö kaakosta ennen kaivausta	1987 MM
17285	röykkiön lounaispäättä WSW-sta ennen kaiv.	"
17286	röykkiön koillispäättä kaivetaan	"
17287	ennallistetu koillispää NNE:ssta	"
17288	ennallistettu koillispää idästä lounaispäättä kuoritaan.	1988 MM
17289	lounaispäättä kaivetaan	"
17290	lounaispäättä piirretään	"
17291	lounaispään pohjakiviä	"
17292	-"- -"-	
17293	röykkiön lounaispäättä piirretään, "tarhan kohdalla	"
17294	röykkiön SW pää luoteesta pintakivien poiston jälkeen	"
17295	röykkiö länsilounaasta	"
17296	röykkiö SWS:sta, keskellä kalliota näkyvissä	"
17297	röykkiö lännestä, pintakivien poiston jälkeen	"
17298	reunakiviä piirretään, täyteketivet poistettu	"
17299	röykkiö luoteesta	"
17300	röykkiö luoteesta, ennallistettuna	"
17301	röykkiö koillisesta	"

NÄRPIÖ, NORRSKOGENS FÄBOBACKE 1987-1988

KERTOMUKSEEN LIITTYVÄT KARTAT

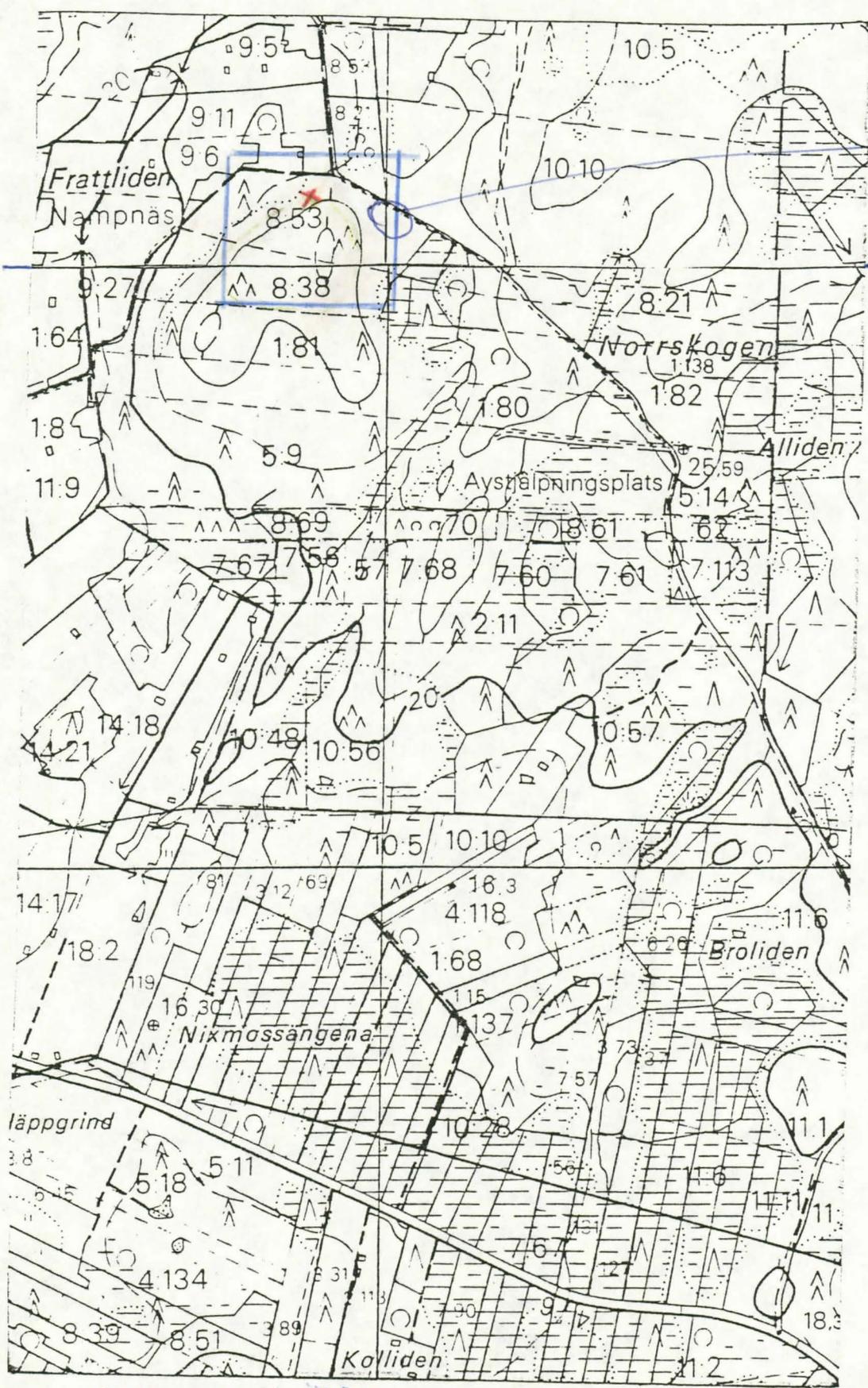
Karttaote Vaasan seutukaavaliiton yleisselvityksestä v 1986: Kiinteät muinaisjäännökset Vaasan läänissä,	1:200 000
ote peruskartasta 1241 05/1241 06 NÄRPES /RANGSBY	1:10 000
Preliminär karta över Fäbobacken fornminnesområde i Norrskogen, Närpes/Övermark hembygdsförening/Verner Brännäs	1:1250
Övermark Hembygdsföreningin kartoittama alue (edellinen kartta) perusakarttapohjalle 1:10 000 merkittynä	
pintaprofiilit röykkiöstä 1988	1:50
tasokartta röykkiöstä 1987-1988	1:50
profiilikartta linjasta F-E 1988	1:50
yksityiskohtakartta röykkiön koillispäästä 1987	1:50
yksityiskohtakartta röykkiön lounaissektorista, osa "paasiarkkua", pintakivet	1:50

1:200 000

OTE VAASAN SEUTUKAAVAALITON
 YLEISSELITYKSESTÄ V.1986
 "KÄINTEÄT KUIVAT MAANNÖKSET
 VAASAN MAASSA"

● FÄBODACKE

KARJANKOJEN
POHJIA

KARTTALEHTIEN
RAJA

DK 1241 OS NÄRPES ja 06 RANGSBY 1:10000

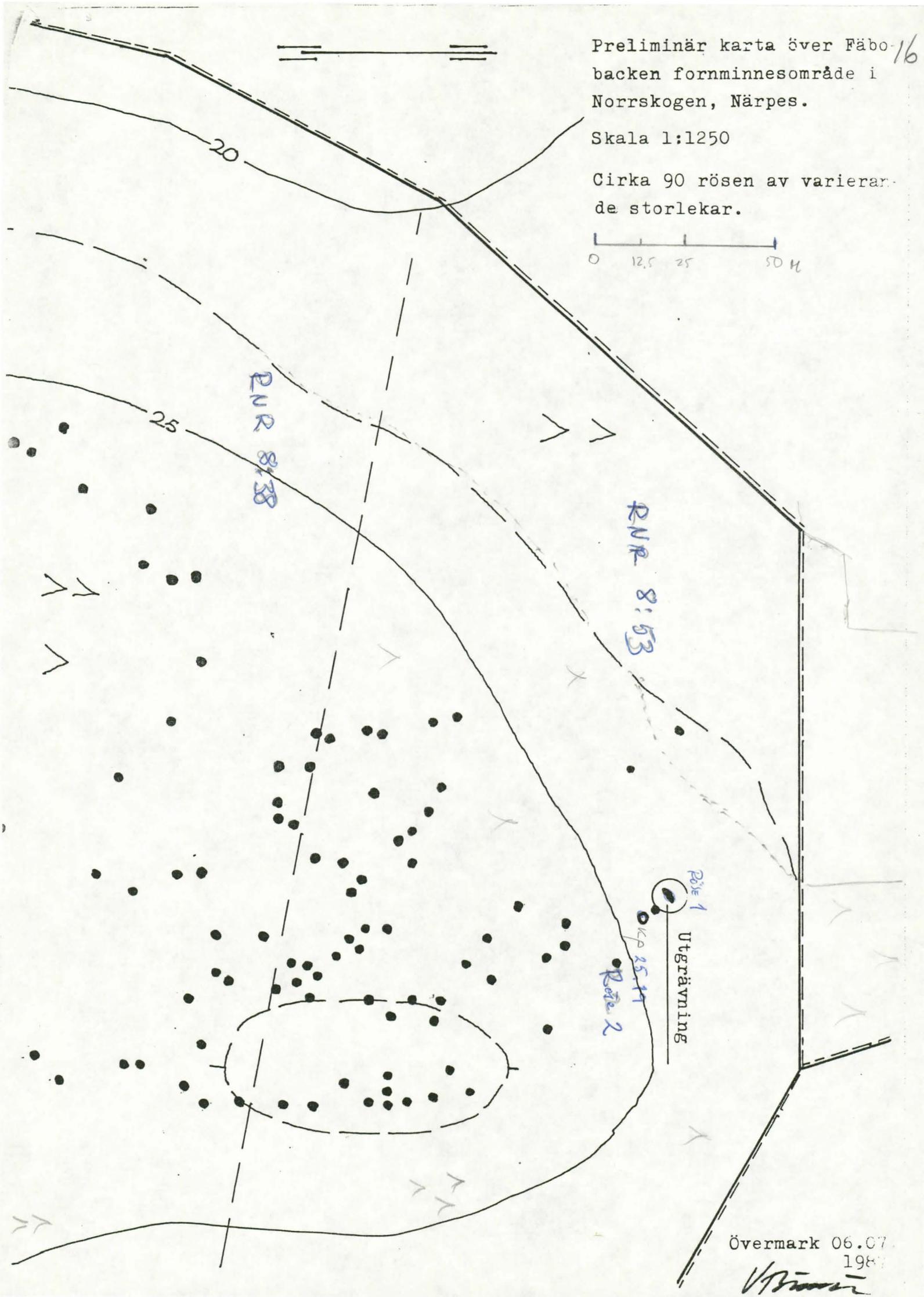
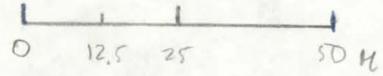
★ TUTKITU RÖYKKÖ 1

□ YLEISKARTAN ALUE

Preliminär karta över Fäbo¹⁶
backen fornminnesområde i
Norrskogen, Närpes.

Skala 1:1250

Cirka 90 rösen av varierande
storlekar.

Övermark 06.07.
1987

V. B. ...

NÄRPIÖ NORRSKOGENS FÄBOBACKEN

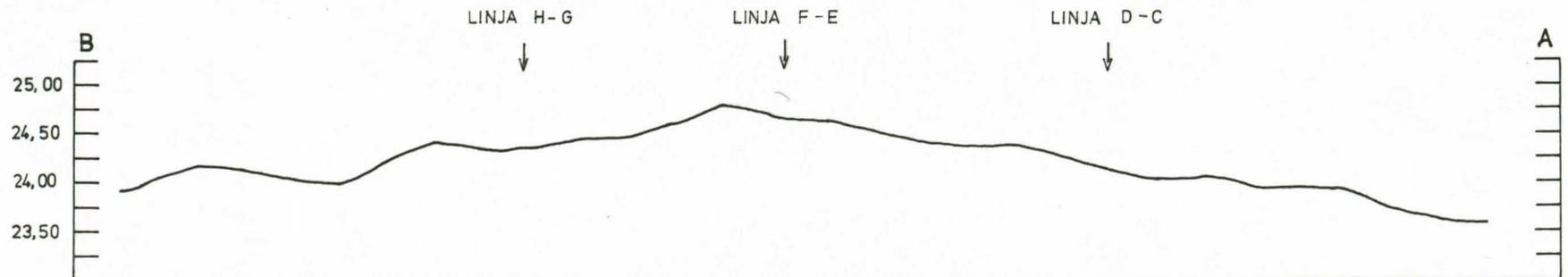
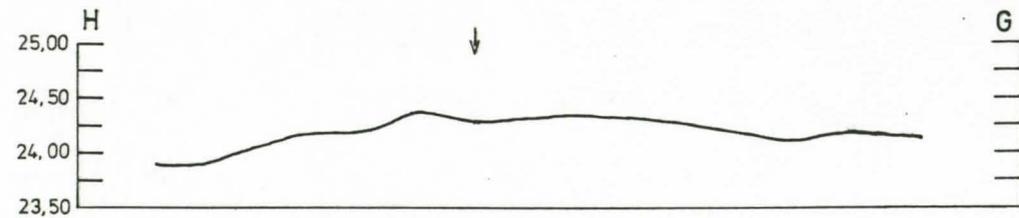
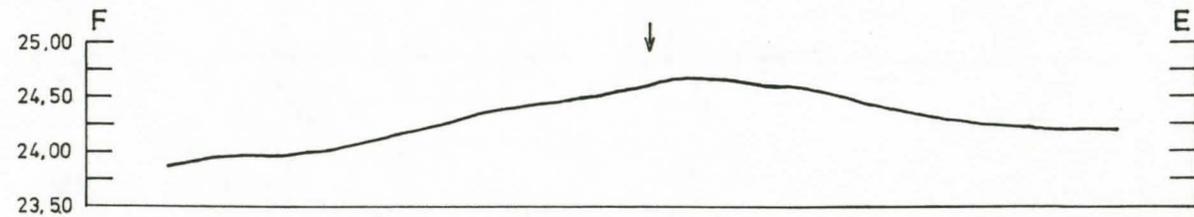
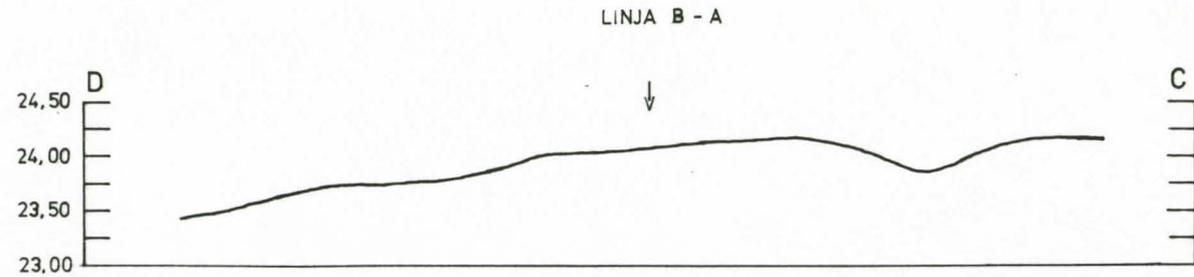
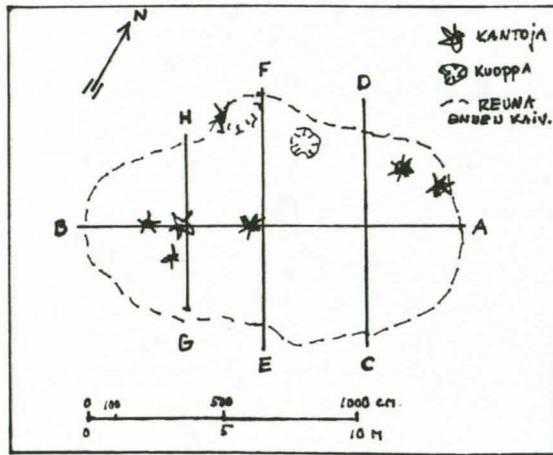
M. MIETTINEN 1988

PINTAPROFIILIT RÖYKKIÖSTÄ

kp 024 = 25,19m mpy.

MK 1:50 1m

Piirt. H. Nevanlinna

1.19

NÄRPIÖ NORRSKOGENS FÄBOBACKEN

M. MIETTINEN 1987-1988

TASOKARTTA RÖYKKIÖSTÄ

kp 024 = 25,19m mpy.

MK 1:50

Piirt. M. Miettinen 1987

H. Nevanlinna 1988

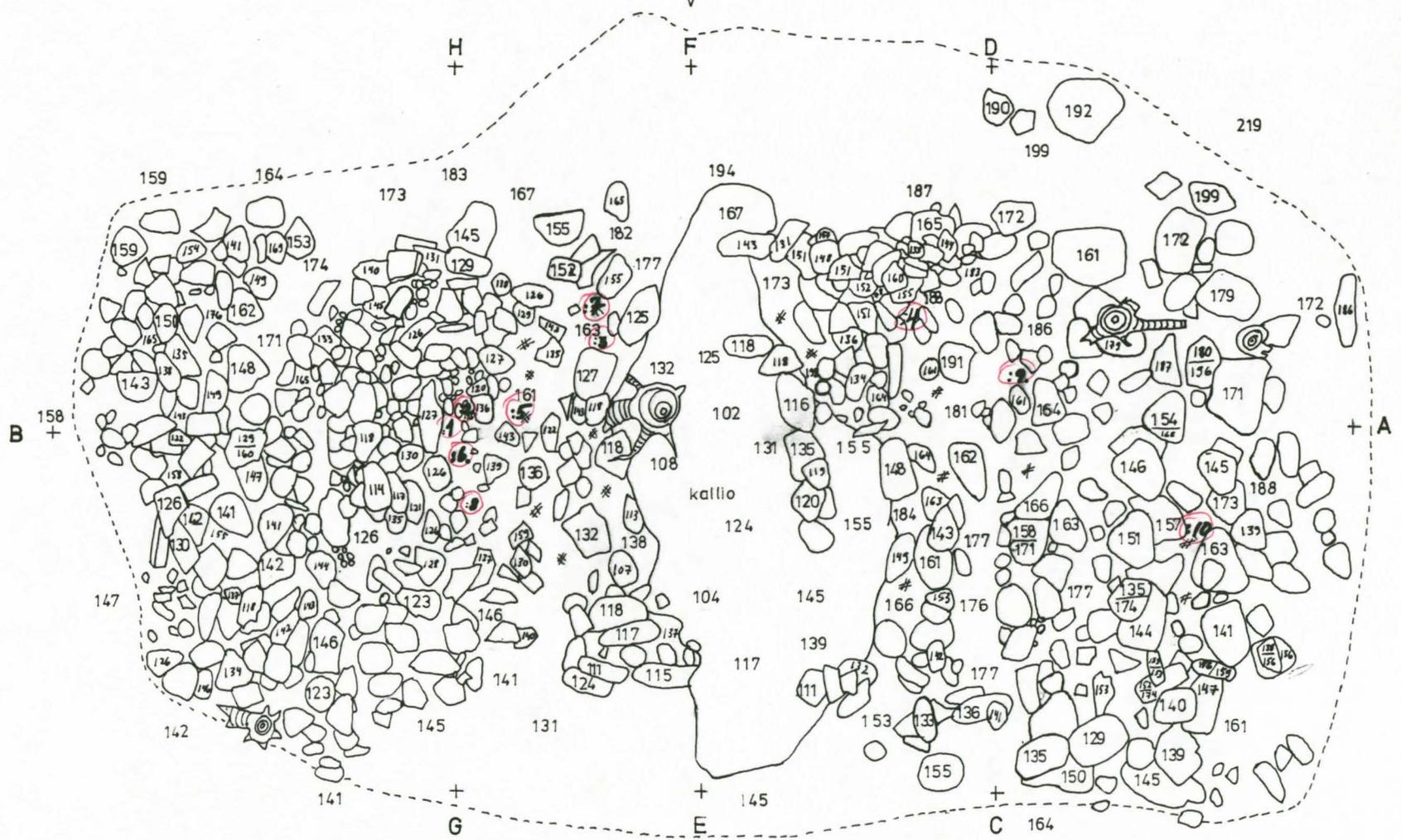
Katkoviivalla rajattu alue oli peitetty punaisilla hiekkakivilaaoilla. Karttaan piirrettyjen kivien väleissä ja päällä oli halk. 15-20cm:n kokoisia täytekiviä.

Maaperä röykkiön alla oli tummanruskeata hiilen sekaista multaa.

profiili →

- Kivi
- ✱ Hiiltä
- ⊙ Kanto
- ② LUETELU ALA NO

NÄRPIÖ NORRSKOGENS FÄBOBACKEN

M. MIETTINEN 1988

PROFIILIKARTTA LOUNAASTA LINJASTA F-E

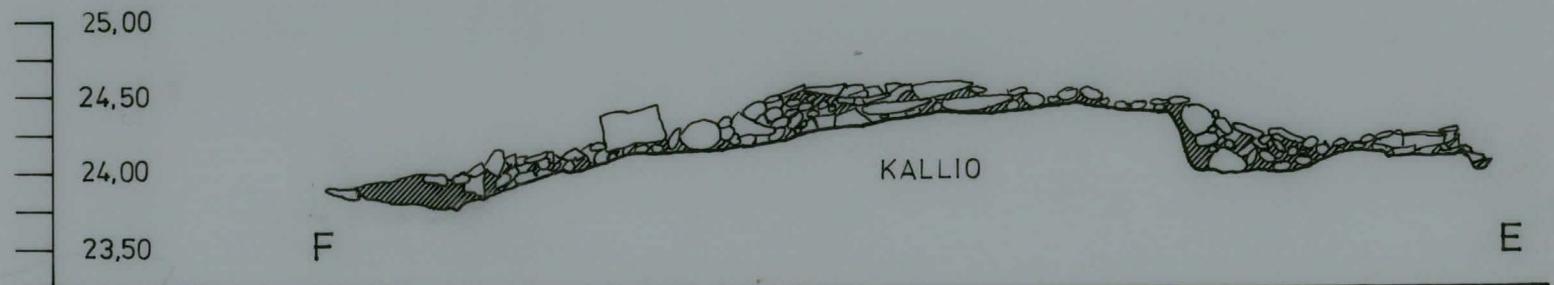
MK 1:50

1 m

Piirt. H. Nevanlinna

 Turpeen sekainen multa

 Kivi

NÄRPIÖ NORRSKOGENS FÄBOBACKEN

M. MIETTINEN 1987

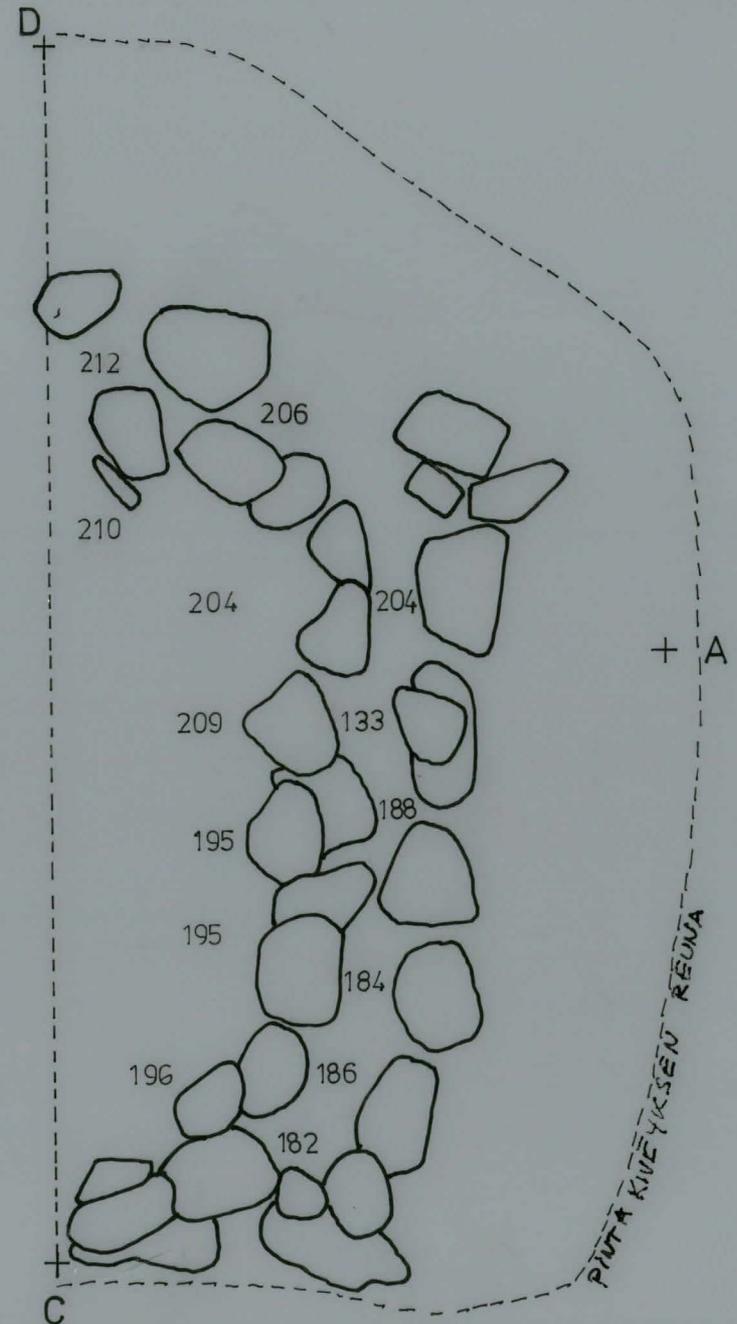
YKSITYISKOHTAKARTTA RÖYKKIÖN KOILLISPÄÄSTÄ

KEHÄKIVET . POHJATASO

kp 024 = 25,19 m mpy.

MK 1:50 1 m

Piirt. M. Miettinen

NÄRPIÖ NORRSKOGENS FÄBOBACKEN

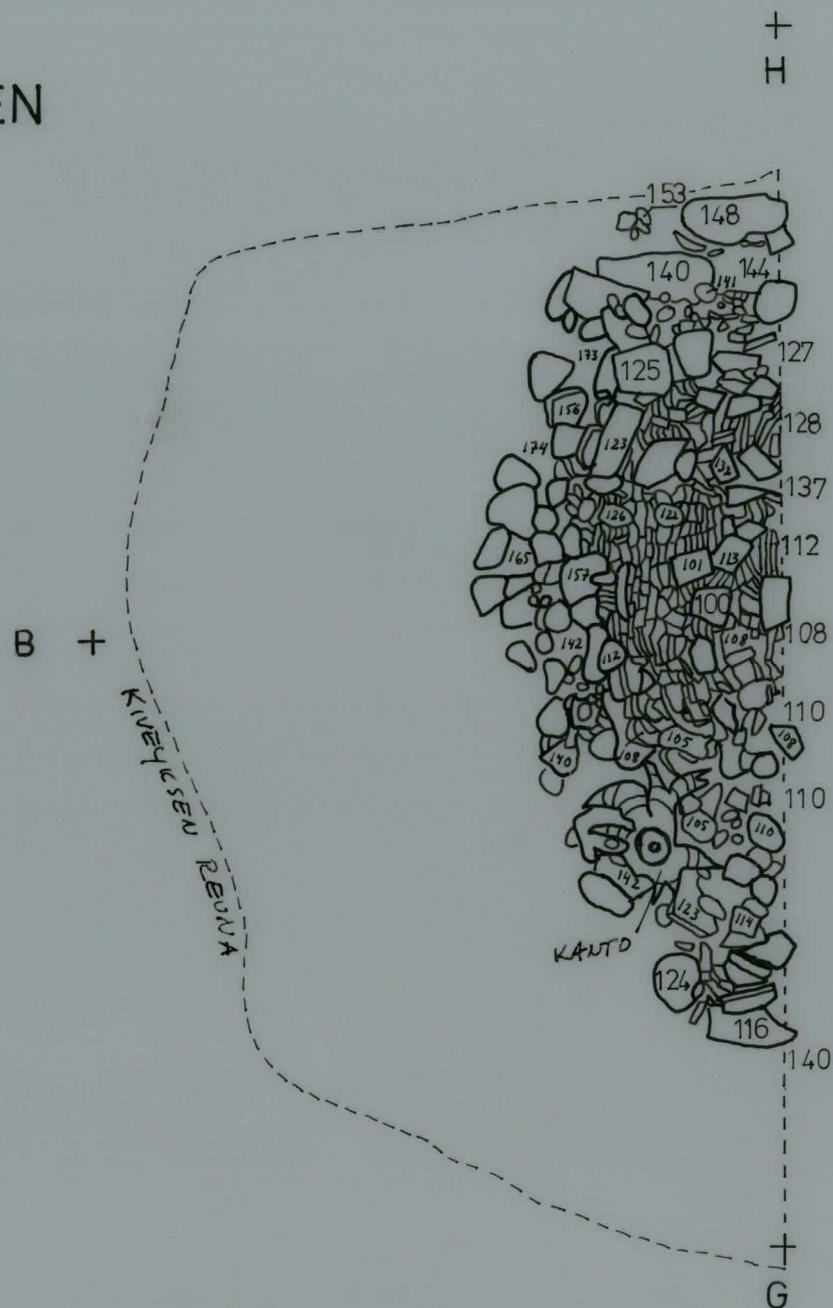
M. MIETTINEN 1988

YKSITYISKOHTAKARTTA RÖYKKIÖN
LOUNAISSEKTORISTA;
OSA "PAASIARKKUA" - pintakivet

kp 024 = 25,19m mpy.

MK 1:50 1 m

Piirt. H. Nevanlinna

Avvägningsprotokoll

- Plats: Forngravarna på Fäbobackområdet i Norrskogen i Näsby by i Närpes kommun.
- Fixpunktens läge: En järnbult i sten på lägenhet 5:14 mittemot infarten till Närpes kommuns avstjälpningsplats i Norrskogen. Avstånd från skogsbilvägen ca 7 m österut.
- Fixpunktens höjd: $H_{60} = 25,59$ m enligt bifogad karta i skala 1:10 000.
- Höjd vid forngrav som skall utgrävas: Sten vid forngravens södra sida $H_{60} = 25,19$ m.

Närpes den 24 augusti 1987

Gösta Bonde.
Gösta Bonde
vägmästare i Närpes kommun

77153 ✓

Närpiö
Norrskogens
Fäbodäcken
Kok. 1987

1.25

R 2

Röykäis 2
S: STA

77154 ✓

SW: STA

77155 ✓

SE: STA

78/87

77156 ✓

Närpiö
Norrskogens
Fäbodbacken
koek. 1987

s. 26

R 2
Röykeliis 2
SE: Stä"

77157 ✓

Samin
SE

77158 ✓

Röykeliis 2
E: Stä"

77150 = 77156

Närpiö

s. 27

Norrskogens
Fäbodbacken
koek. 1987

Rönkävit 2
E: SPA

R. 2

77160 ✓

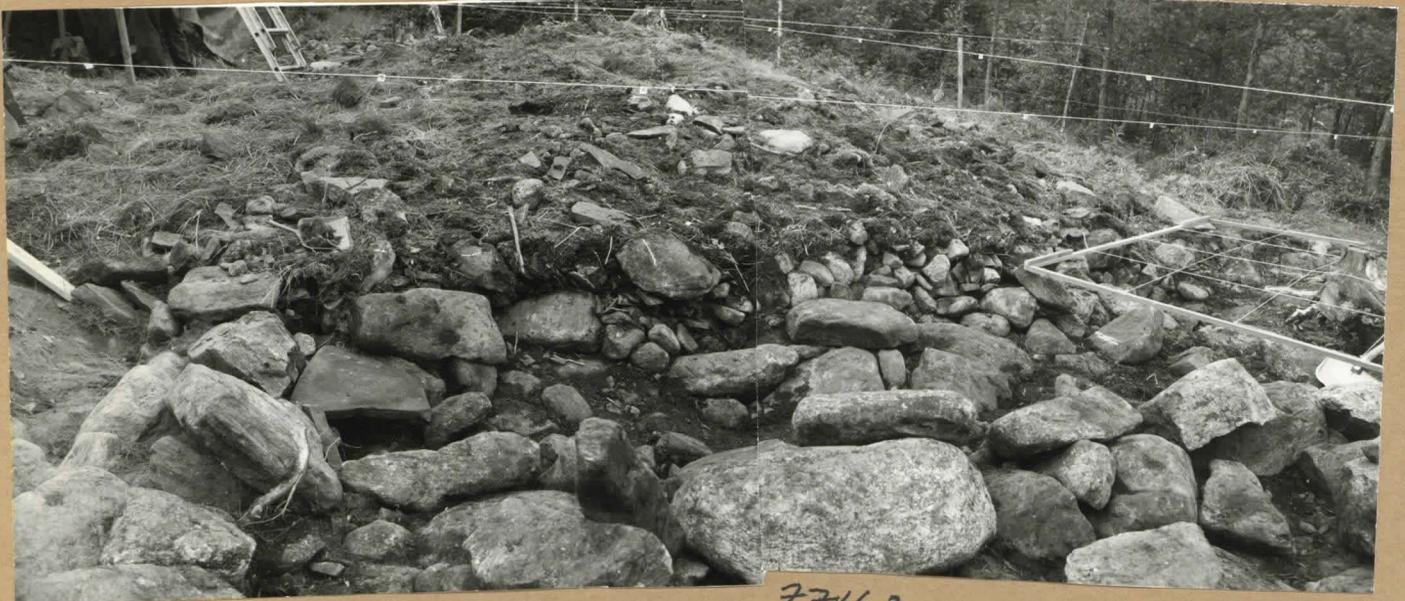
Ryöläinen

77161 ✓

Ryöläinen

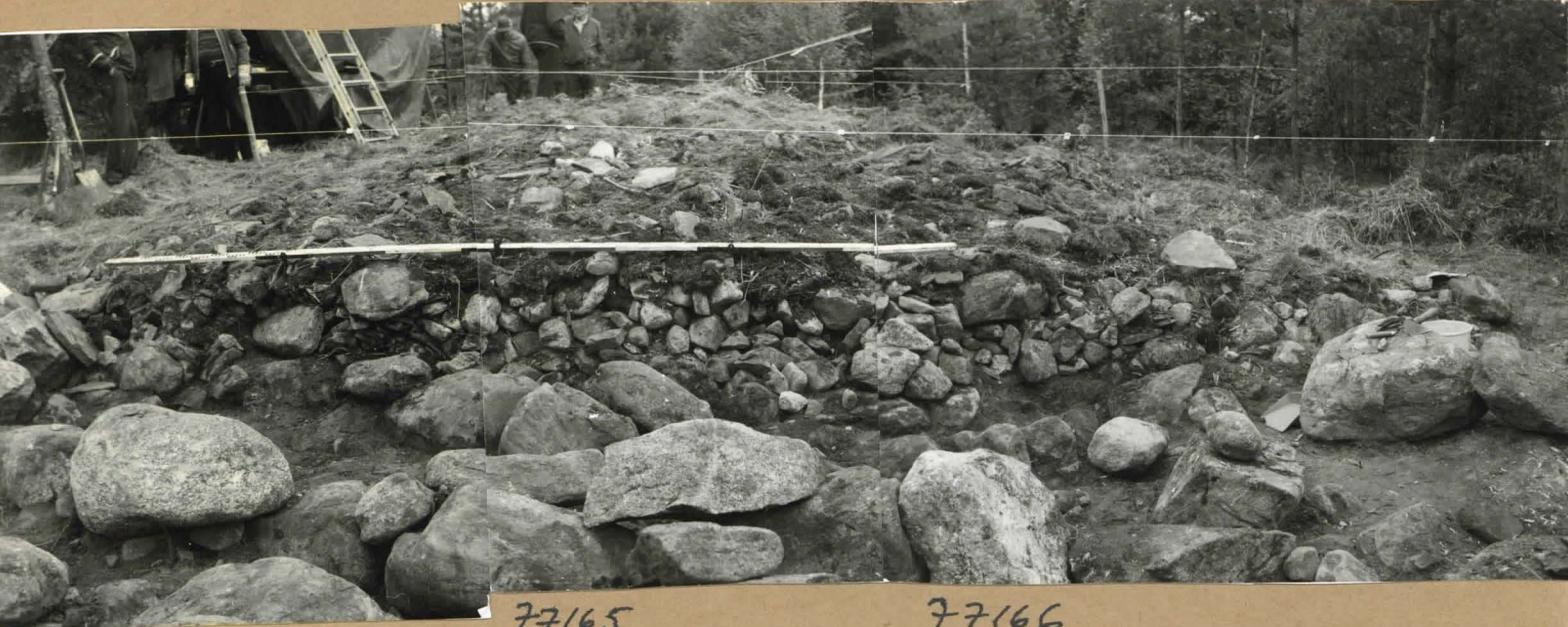
1404-87

77162

77163

Röykkis 1. Kivellispään pohjakiviä. NE:stä.

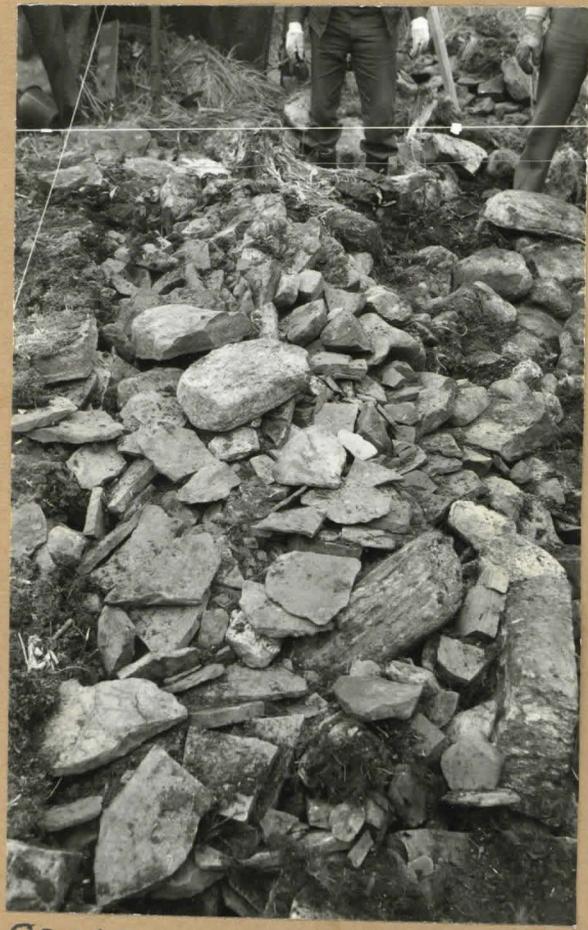
77164

77165

77166

Röykkis 1. Kivellispään pohjan kaivettuna, leikkaukset C-D profiilista.

Närpio
Norrskögens
Fäbodbacken
koek. 1987

77167

Röykis 1. lounaispään
turpeen alta paljastuneelta
kivystä, jossa runsaasti
hiikkakivikattoja.

77168

~~77169~~

~~77170~~ 77169

Röykis 1; lounaispää pintaturve poistettuna;
NE:stä, keskeltä

77170

77171

Röykkiö 1; kivilispää, pinnan hiukkaakin-
laatat pistettuna, kuva S:stä
röykkiön keskeltä

77172

77173

Röykkiö 1; kivilispää; isojen kivien muodos-
tamaa kaksinkertaista sisäkehää,
itäkulmaa

77174

Närpiö s. 31
Norrskogens
Fäbodbacken
koek. 1987

R 1 SKL (54)

Röykkiö 1
koillispuolella, kalvinertaisista
sitäheleästä NNE:stä

77175

Röykkiö 1
koillispuolella, pohji-
maata tutkitaan,
S:stä

Närpio

132

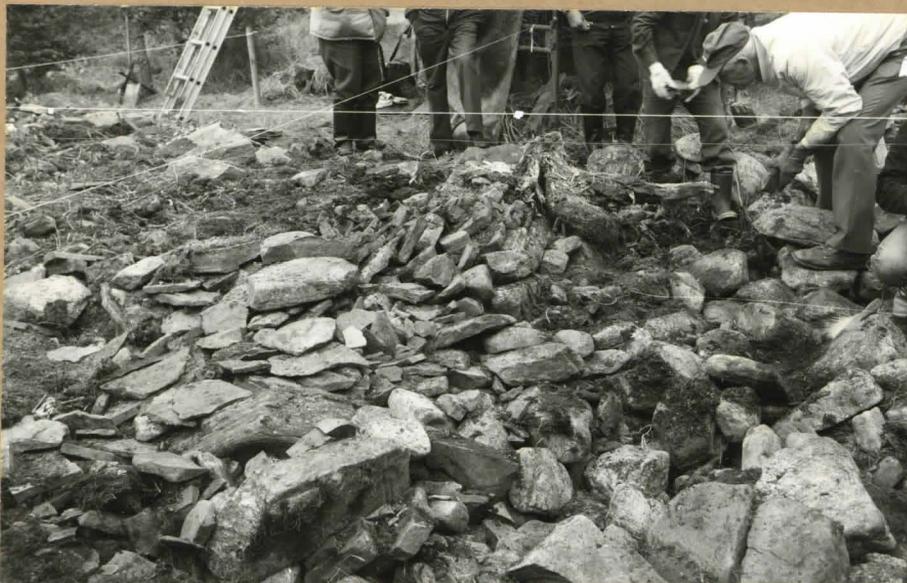
Norrskogens
Fäbodbacken
koek. 1987

SKL (54)

R1, lounaispuu- turpeen
alk. tuli enin keikkeli-
nisk kadottua, leuatu-
mutta seiväseini,
W:sh

77176

R1, kääntä kivi seinä -
mäni
SWW:sh

77177

1704

Närpiö

Norrskogens Fäbodbacken

koek. 1987 SKL (54)

77178

R1
Louaisjärvi kuoivittaan
pintatierpeeste. Huru,
kivi laattoja.

77179

R1, Louaisjärvi
Nielsenin kivi laattoja
kivi laattoja (pöytä) ja
pöytä laattoja G-4
kivillä, jäänne

77180

SKL (54)

NÄRPIÖ

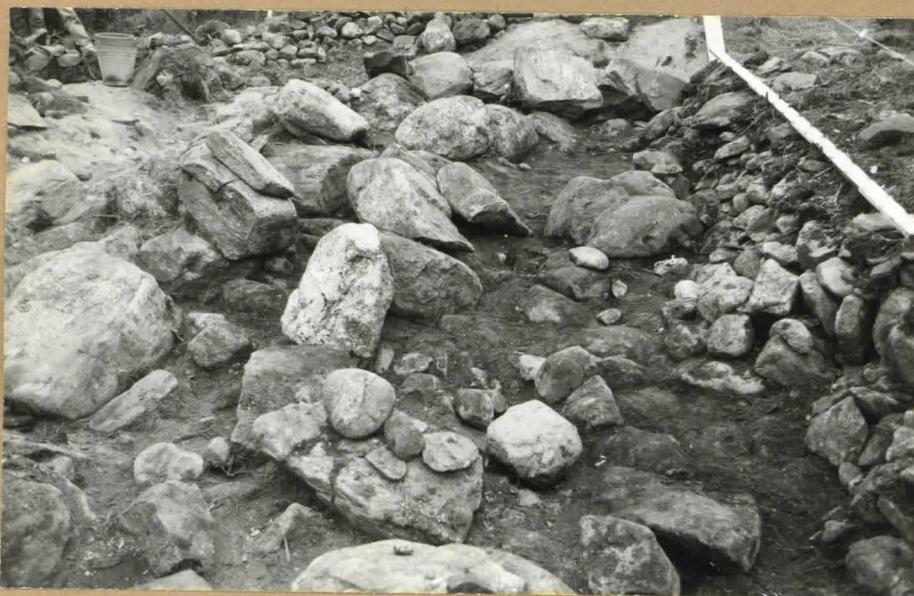
NORRSKOGENS

FÄBODBACKEN

KOEK. 1987

R1

Koillis puolelta polyan
kainetta, N:sh

77181

R1

Koillis puolelta polyan
kainetta, NNE:sh

77182

R1

lontun kivien muok.
keltä ja polj. kiviä
NE-puolelta, kiveä
kuori N:sh

107

NÄRPIÖ, NORRSKOGENS

FÄDBÄCKE

1988

SKL (54)

LIUSKAKIVET PUNTAISIA HEIKKALIVIA
77191

77192

77193

77190

Röyökkön lounaispää pintakivien poiston jälkeen.
Kuva lounaasta

M01

NÄRPIÖ, NORRSCOGENS
FÄBÖCKE 1988
SKL (54)

77183

77184

77185

77186

77187

77188

77189

Röykkiö pintaturpeen poiston jälkeen.
Röykkiön lounaispäästä poistettu myös
pintakivet; männyn takaa hämmöttävä
koillispää rekonstruoitu.
Kura kaakosta.

136
101

NÄRPIÖ, NORDSKOGEN
FÄBODÄCKE 1988
SKL 54

77194

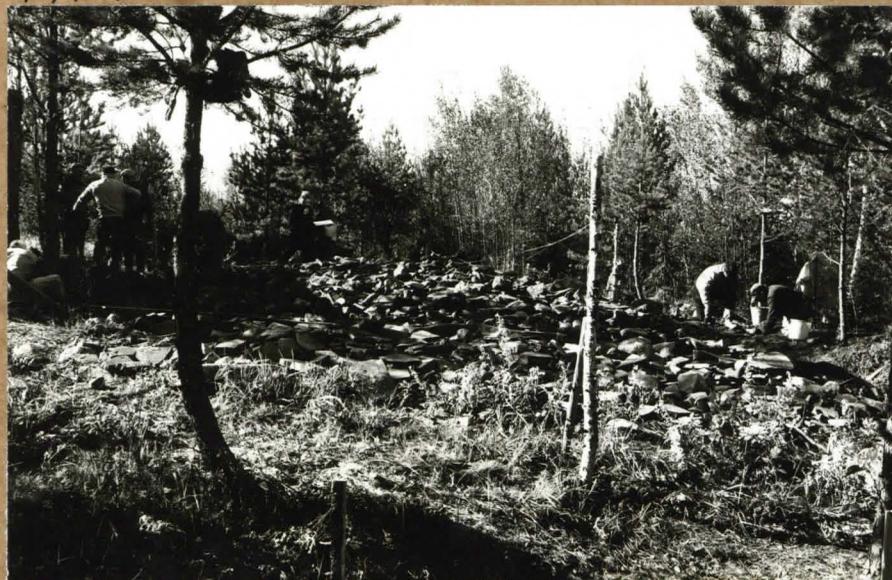
Röykkiö idästä.
Pintakivien poisto

77195

Röykkiö pohjoiskoillisesta

77196

YHEISÖÖVA
KOILLISESTA

1001-88

MARPIÖ, 5,38
NORRSKOGENS
FÄBÖBACKE 1988
SKL 64

77197

77198

77199

Piirretään reunakiviä. Täyttekivet poistettu.
Kuva pohjoisesta.

77200

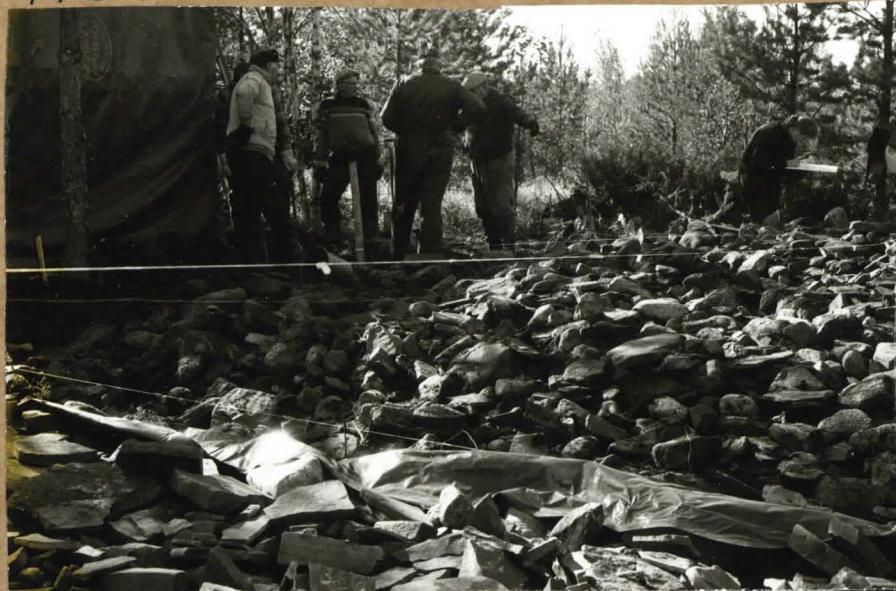

77201

Piirretään reunakiviä.
Etualalla näkyy linja D-C
Kuva koillisesta.

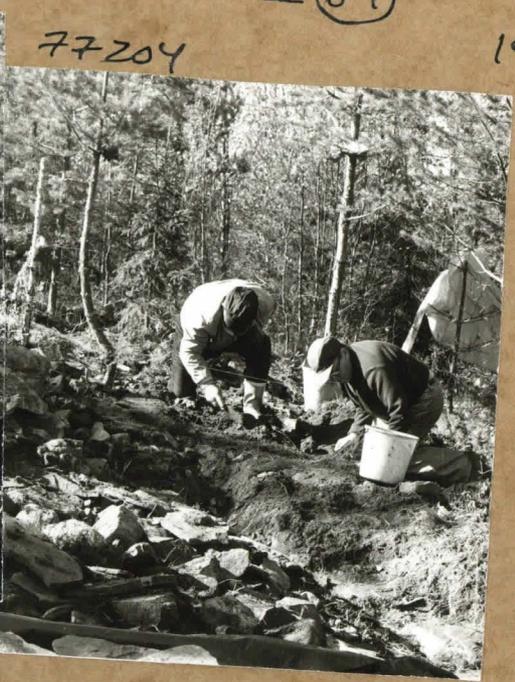
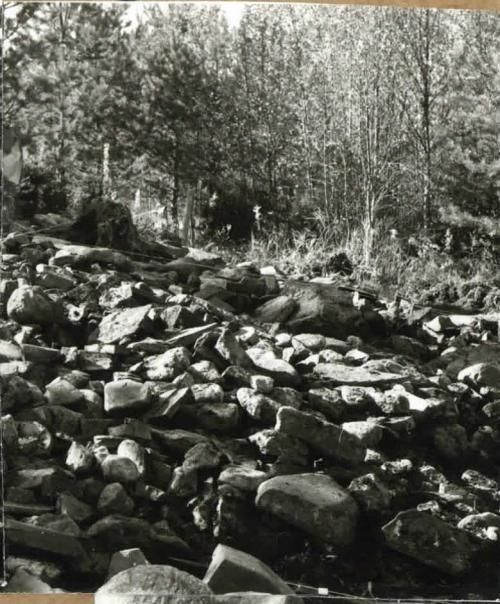
M64

77202

Röykkion lounaispää pohjoiskoillisesta

77203

77205

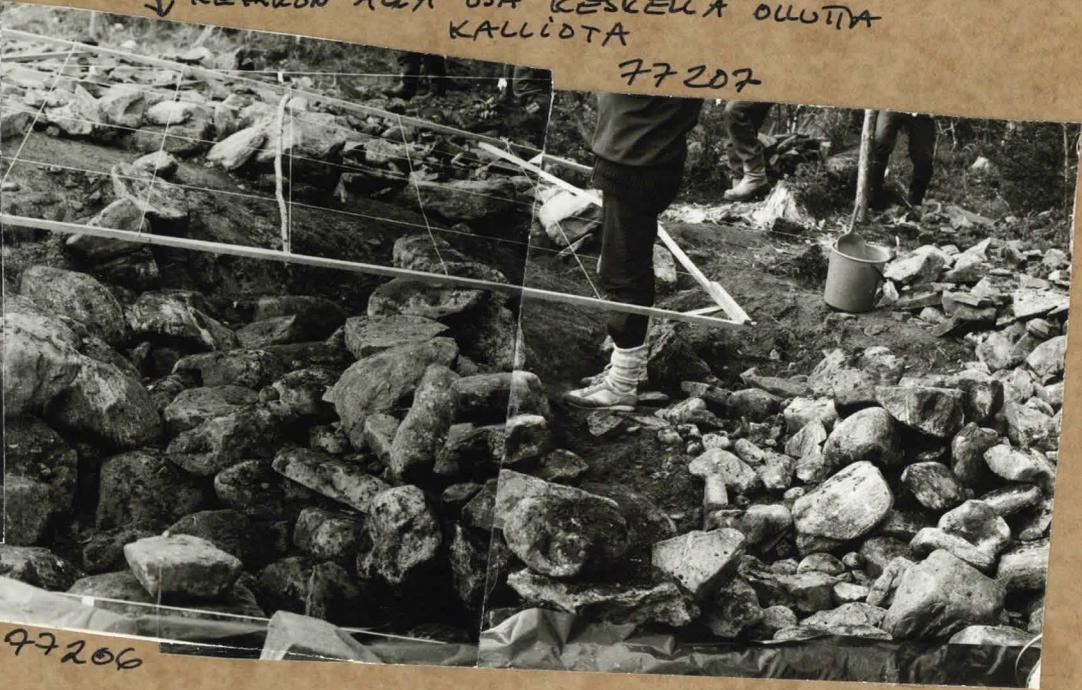

Piirretään reunakiviä.
Kuvan alareunassa näkyy linja D-C
Kuva pohjoiskoillisesta.

↓ KEHİKÖN ALA OSA KESKELLÄ OLUUTTA
KALLIOTA

77207

77206

1039
MOY

NARPIÖ, NORRSKOGENS
FÄBOBACKE 1988
SKL (54)

77208

77209

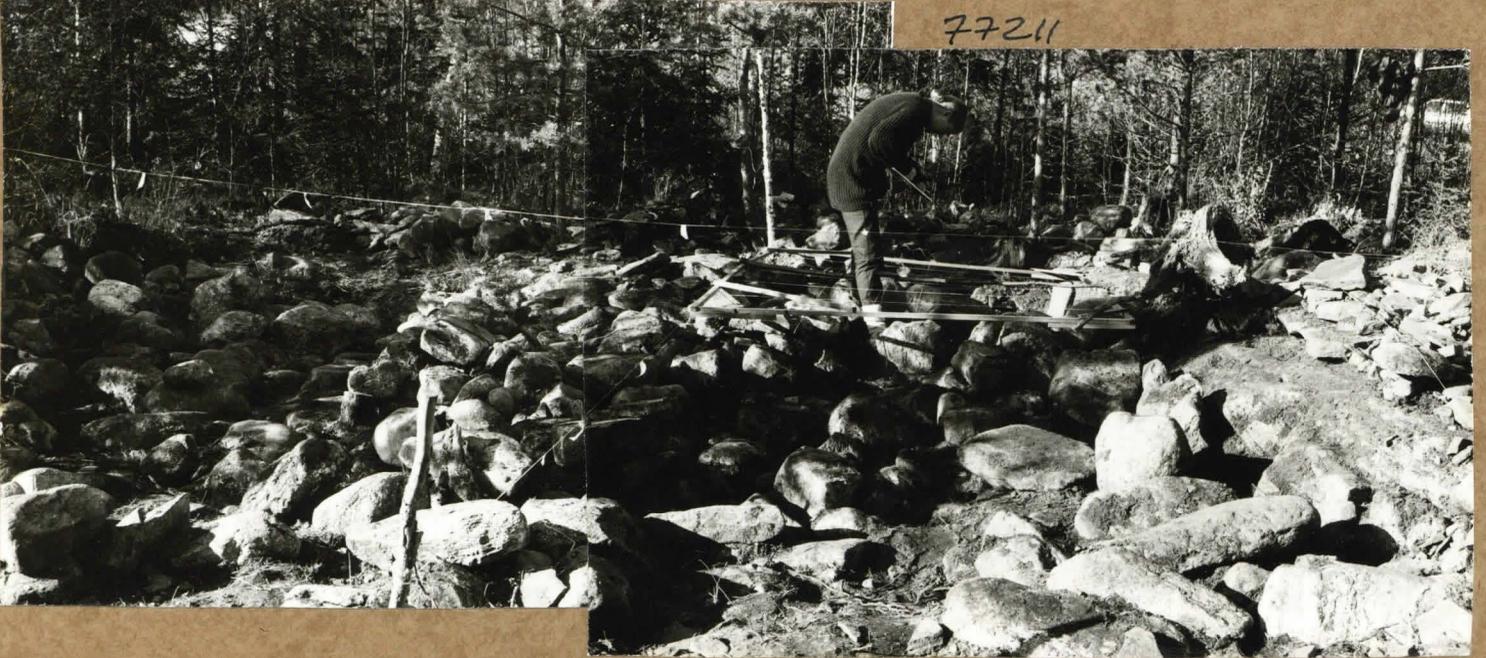
Röyckiön lounaispäättä piirretään
ja kaivetaan. Kaakosta. (yläviisiosm)

SKL

1401

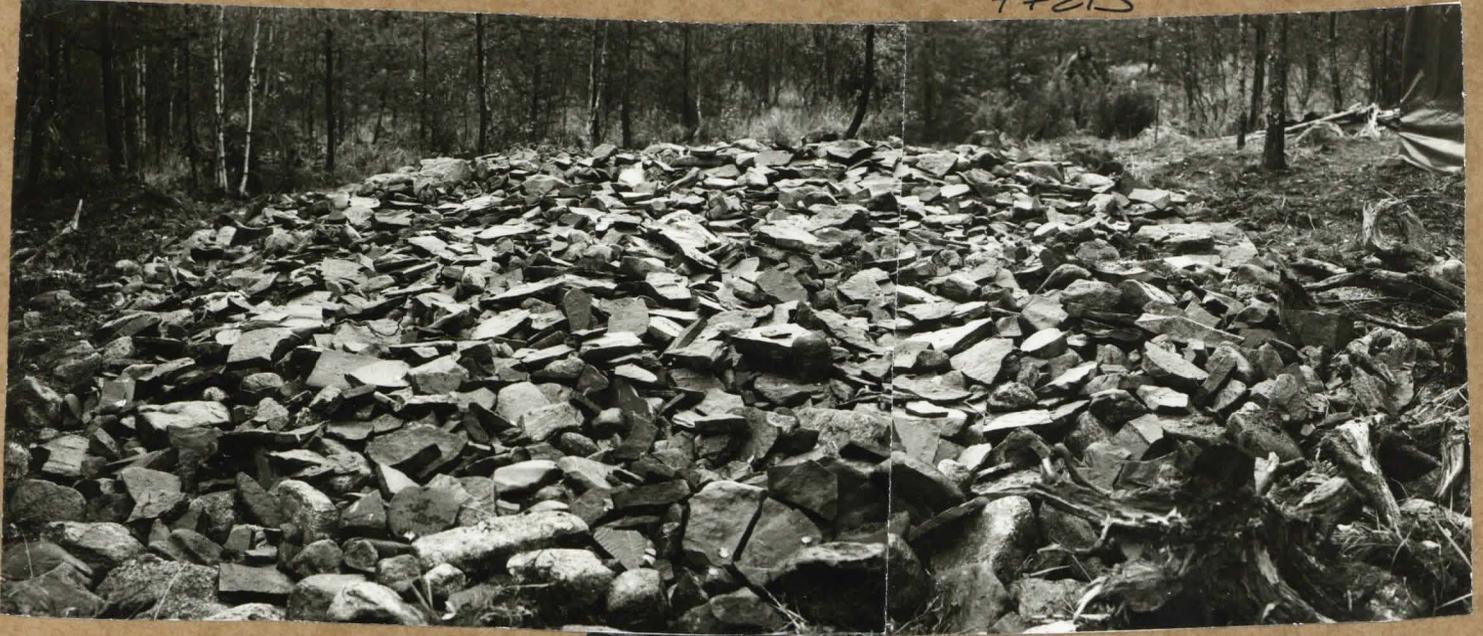
NÄRPIÖ
NORRSKOGENS
FÄBOBACKE 1988
SKL (54)

77210

Lounaispääty pohjatasossa. Kaakosta.

77212

Röykkiö rekonstruoituna. Lounaasta.

HM

1912
NÄRPÖ, NORRSUOMEN
FÄBBÄCKE 1988

SKL (54)

77214

V. 1987 TUTKITTU
RÖYKKÖ 2

77215

2/28

SÄSTA

MM-88

NÄRPIÖ, NORRSCOGEN

FÄBOBALLE

1988

SKL (54)

ALVEEN PIENIÄ, MA-
TANIA RÖYKKIÖITÄ

f 77216

25

f 77217

26

f 77218

29

MA. 88

78527

NÄRPÖ,
FÄBDBÄCKE
1988 KtV

5. 79
SKL 54

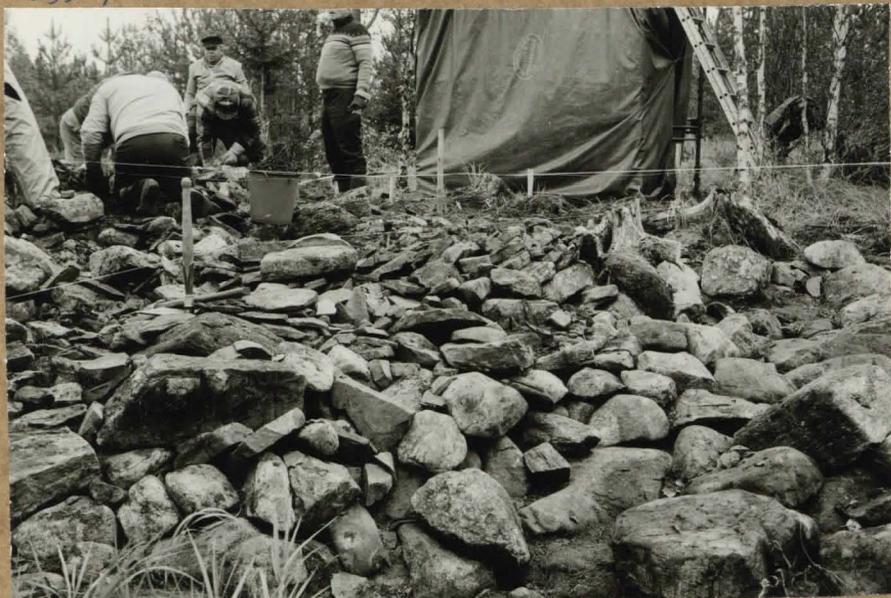
Röykkiö 1
Lounaispää NW puolta (sektorin
B-H) puoleiselta alueelta

78528

R 1
Lounaispään heikkokivi
katoavasta keskikivijärvän
solutta SW:sh
erin puoleiselta alueelta

78529

R 1
heikkokivi katoav. sektorissa
B-G (SE osaa)
SW:sh

H. Pietinen 18

78530

Närpiö
Norrskogens Fabodbacke 1988

SKL 54

Röykkiö 1, lounaispäästä,
keskivasemmalla poikkei-
linja G-H, oikealla
poikkeilinjaa E-F, va-
semman päätypääl-
ly B

78531

Röykkiö 1, hiikkakivi-
laattojen muod. Lato-
muoto, paariarokua
joka painunut keskel-
tä. Linjojen G-H ja
B-A leikkauspisteessä,
kuu. kaalusta

78532

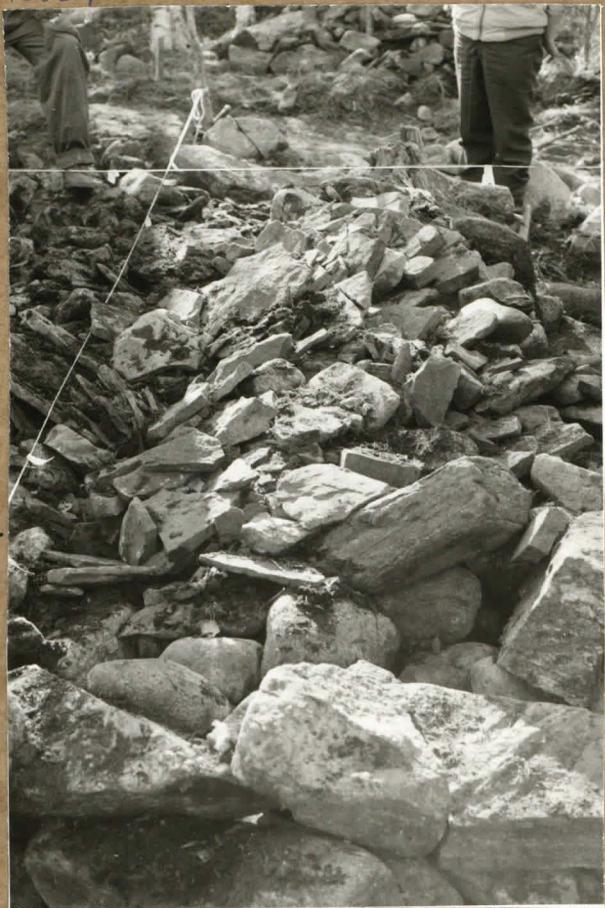
kuten edellä.

78533

R 1, hiikkakimlatouuash
 päälk. SE:sh
 yemityskouu

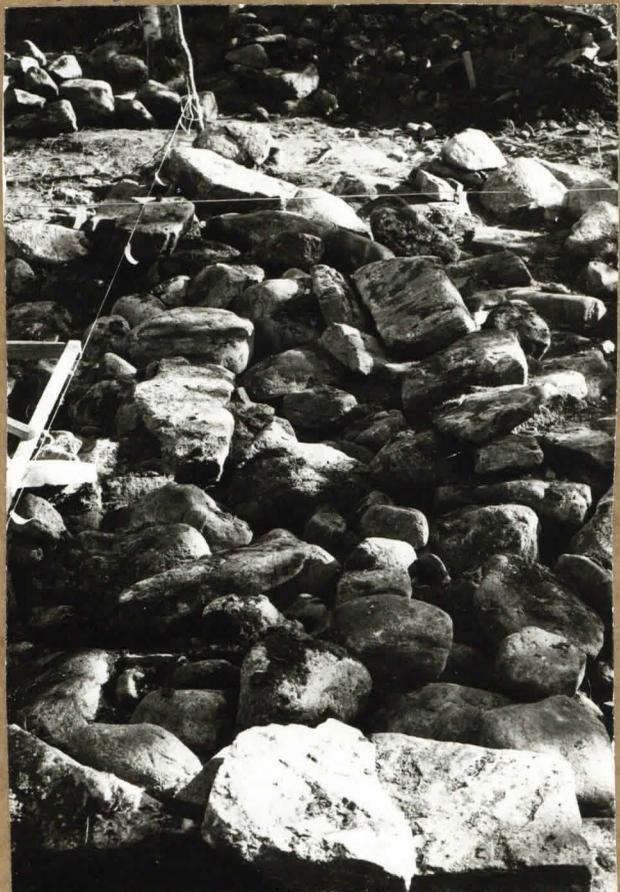
78534

linja
 g-H

R 1, hiikkakimlatouuash /
 paan'atouu linja g-H
 kivilin'atouu. Huvsh. kookouu
 paan'atouu, SE:sh

78535

R 1, latouuulouu polij'atouu,
 hiikkakimlatouu
 f'atouu, SE:sh

MM

Närpiö
Norrskoogens Fäbodbacke
1988

78536

Röykkiö 1. Röykkiön
keskellä olevan kalliis-
ta poikkileijonan E-F
kohdalta. Kannon
alapuolelta liikaness
ta löytyi hiukan
kalanutta luuta.
kuu länsilounaasta.

SKL 074

78537

Röykkiö 1, paljastettu
keskiönä, leijonan
E-F ja C-D välillä 1987
tutkittu ja entistetty
vanha rajana linjalla
C-D näkyvästä muon-
kuu etelälounaasta!

78538

Röykkiö 1. entistetty
Röykkiön keskellä-
koilliseen. kuu
etelälounaasta